

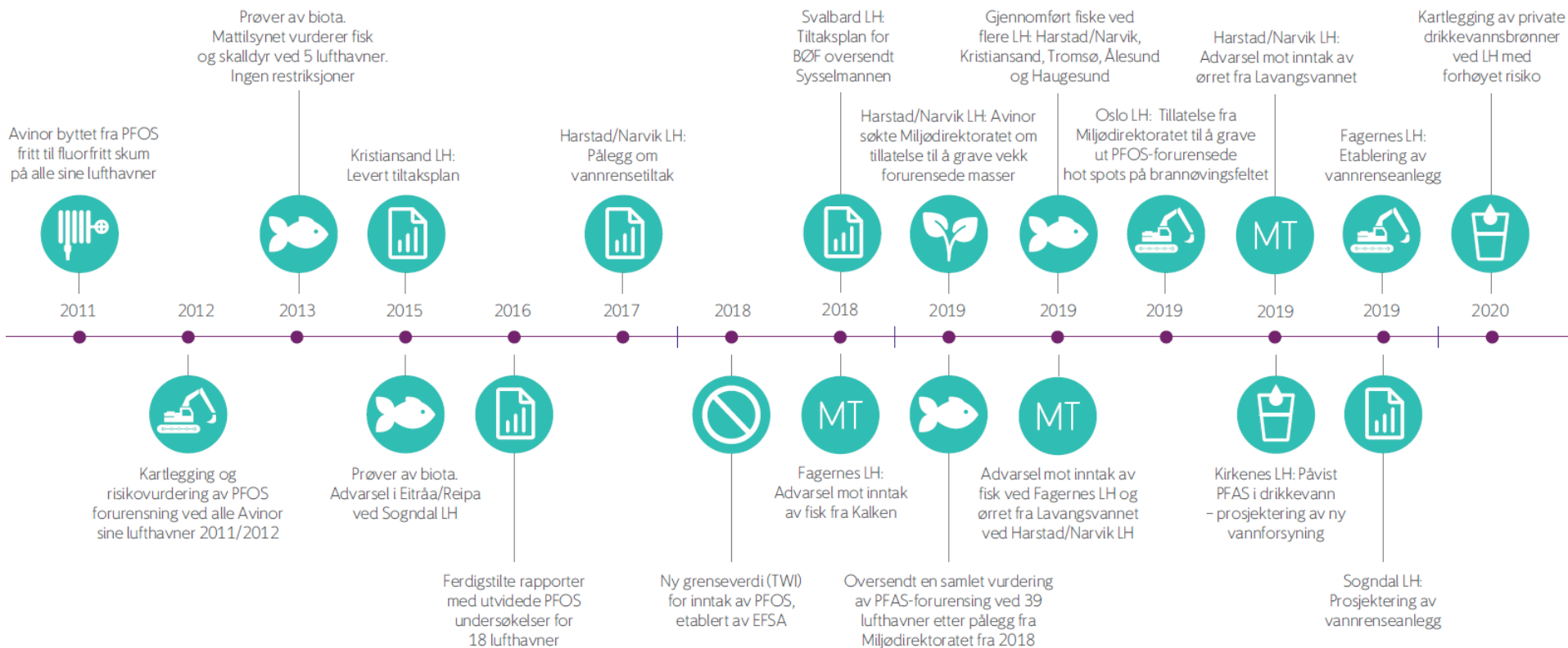

Avinor AS - PFAS i fokus

Siste nytt og kommende arbeid

Miljøringen 23.03.2021
Bente Wejden

Kort om historikk

- I 2019 leverte Avinor sammenstilte resultater, en prioritering av tiltak ved BØF etter kost/effekt og en vurdering av lokal risiko ved lufthavnene til Miljødirektoratet som svar på pålegg
- Mye informasjon er samlet på

<https://avinor.no/konsern/miljo-og-samfunn/pfos-i-fokus/pfos-i-fokus>

Pålegg fra Miljødirektoratet

- Undersøkelser 10 LH
 - Tiltaksplaner
- Undersøkelser 16 BØF
- Undersøkelser av drikkevann
- Prøvetakingsplan for biota

Avinor v. Bente Wejden

Gardermoen

Oslo, 14.05.2020

Deres ref.:
Bente Wejden

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/3153

Saksbehandler:
Vanja Alling

Pålegg om undersøkelser av PFAS-forurenset grunnundersøkelse av PFAS-forurenset grunn- Avinor

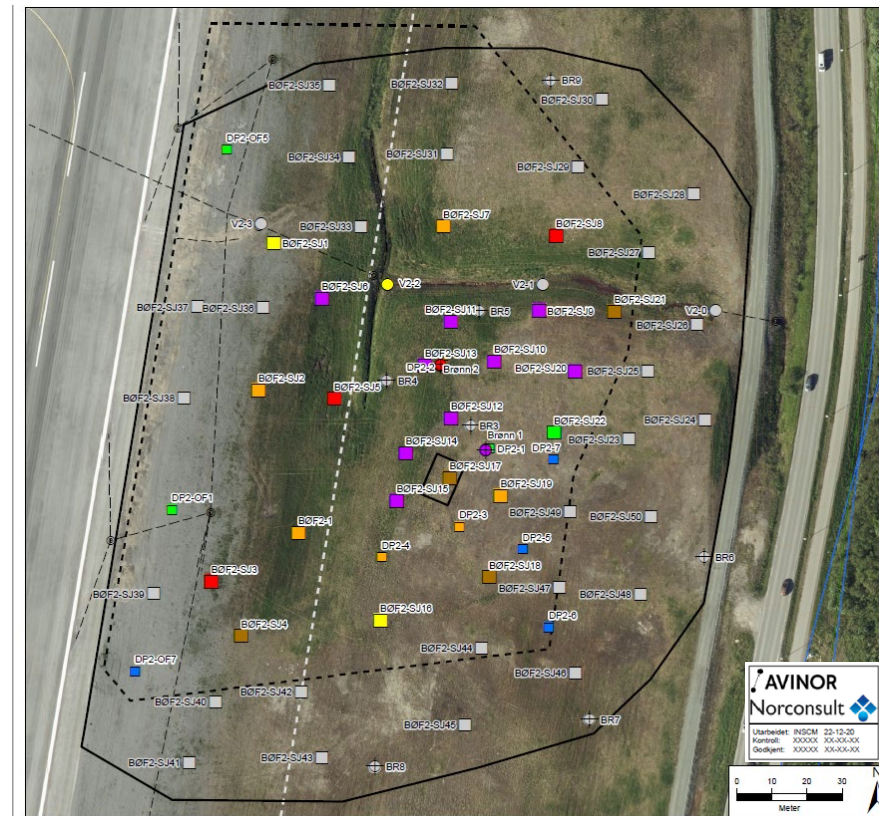
Miljødirektoratet pålegger Avinor å gjennomføre supplerende undersøkelser av PFAS-forurenset grunn ved flyplassene Rørvik, Tromsø, Ålesund, Stavanger, Bergen, Alta, Haugesund, Kristiansund, Kirkenes og Brønnøysund for å få bedre kunnskap om forurensningen og dermed bedre grunnlag for å vurdere tiltak.

Vi pålegger også Avinor å kartlegge PFAS-forurensningen ved 16 lokaliteter som tidligere har vært for dårlig undersøkt til å kunne vurdere omfang og risiko av forurensningen, samt gjennomføre undersøkelser av drikkevann ved flyplasser hvor dette tidligere ikke har vært undersøkt. I tillegg pålegger vi Avinor å utarbeide et forslag til prøvetakingsplan for biota ved flyplasser der dette ikke er gjort.

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter mottatt brev.

Ytterligere undersøkelser ved utvalgte flyplasser (10 LH)

- I 2020 ble det gjennomført undersøkelser på fem lufthavner.
- I 2021 skal det gjennomføres undersøkelser på ytterligere fem lufthavner.
- Ved disse lufthavnene vil det bli gitt pålegg om å utforme tiltaksplaner for opprydning.
- I tillegg er/blir det gjennomført undersøkelser på aktive brannøvingsfelt.

Ytterligere undersøkelser for å avklare omfang og risiko ved for dårlig kartlagte lokaliteter (16 BØF)

- Miljødirektoratet pålegger Avinor ytterlige kartlegging av 16 brannøvingsfelt som Avinor har identifisert, hvor omfang eller risiko ikke er avklart.
- Utføres i perioden 2023-2024

Lokaliteter som er for dårlig kartlagt
Brønnøysund lufthavn Brønnøy - BØF 1 (ikke aktivt)
Førde lufthavn Bringeland - BØF 1 (gammelt)
Trondheim lufthavn Værnes - BØF 2 (aktivt)
Stavanger lufthavn Sola - BØF 1 (aktivt)
Båtsfjord lufthavn - BØF 1 (gammelt)
Mehamn Lufthavn - BØF 1 og 2 (ikke aktive)
Vadsø lufthavn - BØF 1 (ikke aktivt)
Sandane lufthavn Anda - BØF 1 (gammelt, ikke aktivt)
Sørkjosen lufthavn - BØF 2 (ikke aktivt)
Namsos lufthavn - BØF 1 (gammel)
Rørvik lufthavn Ryum - BØF 1 (gammelt)
Florø lufthavn - BØF2 (gammelt)
Kirkenes lufthavn Høybuktnoen - BØF 3 (aktivt)
Narvik lufthavn Framnes - BØF sør (gammelt)
Stokmarknes - BØF 1
Vardø BØF 2 (eldst)
Svolvær lufthavn Helle - BØF A (Ikke aktivt)

Undersøkelser av PFAS i drikkevann

- Miljødirektoratet har pålagt Avinor å undersøke PFAS-forurensning i drikkevann ved alle relevante flyplasser.
 - Det er påvist PFAS i drikkevann for beboere nedstrøms brannøvingsfelt i Kirkenes, Bergen (og vi kartla i Båtsfjord, men den gamle lufthavnen er altså kommunal)
 - Det vil i 2021 bli gjort en ny gjennomgang av risiko for forurensning av drikkevann nær lufthavner og prøvetatt der det evt. skulle være behov for det.

Ikke spis fisk eller drikk vann fra ferskvann nær flyplasser

Mattilsynet advarer mot å spise fisk og drikke vann fra ferskvann og vassdrag i nærheten av flyplasser. Årsaken er at fisken og vannet kan være forurenset med fluorholdige stoffer (PFAS) fra brannsluknings-skum. PFAS er ikke akutt helsefarlig, men kan over tid øke risikoen for skadelige effekter på immunsystemet.

Illustrasjonsfoto: Evenes flyplass. Foto: Avinor

https://www.matportalen.no/matvaregrupper/tema/fisk_og_skalldyr/ikke_spis_fisk_eller_drikk_vann_fra_ferskvann_naer_flyplasser

Undersøkelser av PFAS i biota

- Miljødirektoratet på Avinor å levere plan for biotaundersøkelser ved våre flyplasser innen 31.12.2020.
 - Dialog med Miljødirektoratet og revidert plan leveres til sommeren
 - Enkelte LH har allerede mye biotaresultater, andre LH har lite eller ingen biota
 - Undersøkelsene er skissert gjennomført innen 2024
- Mattilsynet ga høsten 2020 en generell advarsel mot inntak av fisk fra ferskvann nær flyplasser

Foto: Øistein Preus Hveding

Foto: Ijaz Ahmed

Gjennomføring av tiltak

- Utarbeidelse av tiltaksplaner 10 LH i løpet av 2021-2022
- Gjennomføring av tiltak ved to lufthavner i året frem mot 2027
- Per i dag pågår tiltak ved:
 - Oslo LH
 - Fagernes LH
 - Harstad/Narvik LH
 - (Sogndal LH)
- I tillegg kontinuerlig utfordringer med PFAS-forurensning ved ordinære bygge-/gravearbeider

Foto: Trine Reistad

Innovasjon – Request for information

- Basert på estimerte kostnader for graving/deponering, har Avinor gjort en økonomisk avsetning på flere hundre millioner til opprydning av PFAS-forurensninger.
- Som alternativ til graving/deponering og renseanlegg skal det jobbes aktivt for alternative tiltak.
- Målet må være å rydde opp like mye, og like bra, men til en lavere kostnad.

Organisering av PFAS-arbeidet i Avinor

- PFAS er nå et eget prosjekt, med dedikert prosjektleder
- Miljøavdelingen er intern premissgiver
- Prosjektet er etablert for å få til en samlet håndtering av Avinors PFAS-forurensninger og for å svare ut Miljødirektoratets krav i pålegg
- Rådgivere anskaffes som utførende

